Haugesund kommune

KVALITETSMELDING FOR BARNEHAGE OG SKOLE

Haugesund kommune 2018

Innhold

1. Innledning ... 3
2. Barnehagedata ... 5
2.1 Oversikt over antall barnehager ... 5
2.2 Oversikt antall barn i barnehage ... 5
2.3 Svømming ... 6
3. Skoledata ... 7
3.1 Oversikt årstimer til ordinær undervisning og spesialundervisning for 2012 – 2018 ... 7
3.2 Overgang til og gjennomføring av videregående opplæring ... 8
3.3 Svømming ... 11
3.4 Friskoler ... 11
4.Læringsresultater ... 12
4.1 Læringsresultater ... 12
4.2 Nasjonale prøver i lesing 5. trinn og 8. trinn ... 12
4.3 Nasjonale prøver i regning 5. trinn og 8. trinn ... 14
4.4 Nasjonale prøver engelsk på 5. og 8. trinn ... 15
4.5 Eksamens- og standpunkt karakterer norsk, matematikk og engelsk ... 16
5.Elevenes læringsmiljø ... 19
5.3 Elevundersøkelsen ... 20
6. Kvalitet og utvikling i barnehage og skole ... 25
6.1.1 Folkehelse ... 25
6.1.2 Stafettloggen (Bedre tverrfaglig innsats) ... 25
6.1.3 Realfagsstrategi ... 25
6.2 Skole ... 26
6.2.1 Oppfølging av Kvalitetsårshjulet – forsvarlig system opplæringsloven §13-10 ... 26
6.2.2 Strategiplan for Haugesundskolen 2014 – 18 ... 26
6.2.3 Kompetanseheving ... 26
6.2.4 IKT - Digitalisering ... 26
6.1.9 Miljø holdninger ... 30
6.3 Barnehage ... 30
6.3.1 Kompetanse og kvalitet i barnehagen. ... 30
Hemmingstad barnehage «Overgang hjem – barnehage» ... 33
6.3.2 Barnehagens verdigrunnlag om vennskap, fellesskap og mobbeatferd ... 34
6.3.3 Realfagsatsing og barbehagens digitale praksis ... 34
6.3.4 Lek ... 35
Espira Skåredalen barnehage «Kompetanse for mangfold» ... 36
... 36

1. Innledning

Kvalitetsmeldingen gir en tilbakemelding om drift og status for barnehage og skole i Haugesund kommune for 2018. Meldingen beskriver og vurderer satsingsområder som er gjennomført i løpet av 2018.

Kunnskap er nøkkelen til fremtiden, både for hvert enkelt menneske og for samfunnet som helhet. Utdanning gir muligheter for alle. Det gir barn og unge mulighet til å skape seg et godt og trygt liv, til å bli aktive deltakere i samfunnet, og til å skaffe seg gode, trygge jobber.

Opplæringsloven §13-10 fastsetter at kommunene plikter å utarbeide en årlig rapport om tilstanden i grunnopplæringen (skolen). Den årlige tilstandsrapporten skal drøftes politisk av skoleeier, og rapporten skal omtale læringsresultater, læringsmiljø og gjennomføring av videregående opplæring. I Haugesund kommune er tilstandsrapporten en del av kvalitetsmeldingen.

Strategiplan for Haugesundskolen for perioden 2014-2018 er evaluert i 2018. Høsten 2018 ble det igangsatt en grundig prosess for å utarbeide ny strategiplan som skal være gjeldende for perioden 2019-2023. Det er fra skoleeiers side lagt stor vekt på å involvere elever, foreldre, lærere, skoleledere, organisasjonene og politikere.

Kunnskapsdepartementet har startet arbeidet med å fornye læreplanene i skolen. Læreplanene skal fornyes for å gjøres mer relevante for framtiden, og vil bli tatt trinnvis i bruk fra skolestart 2020. Overordnet del skal erstatte generell del av læreplanverket og vil gjelde fra 2020. Tre tverrfaglige temaer (demokrati og medborgerskap, bærekraftig utvikling, folkehelse og livsmestring) skal prioriteres i alle fag der det er relevant. Disse føringene er tillagt stor vekt i forslag til ny strategiplan. Arbeidet med å forberede skolene på fagfornyelsen startet opp høsten 2018 og vil få høy prioritet i 2019.

Høsten 2018 fikk samtlige elever i Haugesundskolen tilgang til egen personlig digital enhet. Det ble utarbeidet en pedagogisk ikt-strategi for Haugesundskolen samtidig som skolene utarbeidet egne detaljerte kompetanseplaner. Arbeidet med å implementere og kvalitetssikre pedagogisk bruk av digitale enheter i læringsarbeidet vil være sentralt i ny strategiplan.

Utdanningsdirektoratet har innvilget søknad fra Haugesund kommune om å bli en realfagskommune. Høsten 2018 ble det utarbeidet en realfagsstrategi for barnehage og skole. Et av målene er tverrfaglig fokus slik at barn og unge lærer å se sammenhenger mellom fagområder. Haugesund kommune har derfor valgt bærekraftig utvikling som hovedtema for satsingen.

Med et samfunn i endring og barnehagen som en del av samfunnsstrukturen, må barnehagene kunne omstille seg og legge til rette for en god barndom med trivsel, livsmestring og gode muligheter for utvikling for barnet i takt med det som skjer innen forskning. Det er stor variasjon i kvaliteten på barnehagetilbudene (Kompetanse for fremtidens barnehage, 2017). Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (Kunnskapsdepartementet, 2017b) er ett av flere viktige skritt i retning av å sikre kvalitet og et likeverdig tilbud i barnehagen for alle barn. Uavhengig av eierforhold og barnehageprofil er regjeringen klar på at alle barnehagene må videreutvikle barnehagens innhold

som skal bygge på den nordiske tradisjonen med et helhetlig læringssyn og en integrert barnehage for alle under skolepliktig alder.
Satsingsområdene i Meld. St 21 med fokus på tidlig innsats, tverrfaglig samhandling og forståelse for det hele mennesket vil legge føringer for områder og innhold i barnehagebasert kompetanseutvikling. Dette krever en faglig oppdatert barnehageledelse som stiller krav til samarbeid og en målrettet kompetanseutvikling i barnehagesektoren.
Gjennom Meld. St.19 (2015 - 2016) *Tid for lek og læring — Bedre innhold i barnehagen* har regjeringen klare ambisjoner om å utvikle innholdet i barnehagetilbudet slik at alle barn får et tilbud av god kvalitet.
Revidert kompetanse- og rekruterings-strategi «Kompetanse for fremtidens barnehage» (2017) er en videreutvikling av den sentrale strategien. Den bygger opp under arbeidet med kompetanseutvikling og hvor barnehagen skal gi mulighet for faglig utvikling både individuelt og gjennom fellesskapet, - barnehagebasert kompetanseutvikling. Kompetanseutvikling skal gjennomføres i samarbeid med alle aktører innen barnehagesektoren, Regional kompetanseordning (ReKomp).

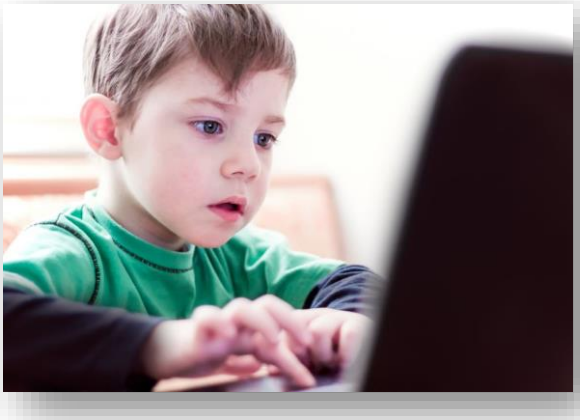

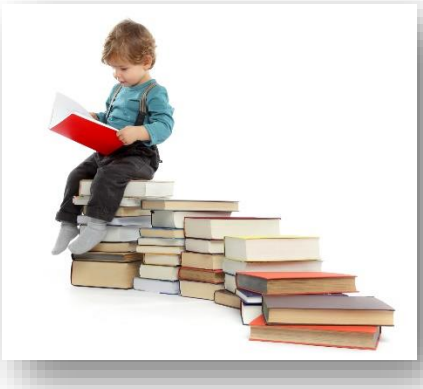

2. Barnehagedata

Tall/ data er i hovedsak hentet fra BASIL, -Utdanningsdirektoratet (UDIR). Alle barnehager rapporterer utvalgte data i årsmelding per 15.desember hvert år og som godkjennes av kommunen og Fylkesmannen. Rapporten danner grunnlaget for ulike tilskudd til kommunen og den enkelte barnehage.

2.1 Oversikt over antall barnehager

	2014	2015	2016	2017	2018
Antall barnehager	35	38	39	38	38
Antall ordinære kommunale barnehager	6	6	5	5	5
Andel kommunalt tilbud (jf. kostra)	11,2%		11,2%	11,9%	12,5 %
Antall ordinære ikke-kommunale barnehager	22	25	27	28	28
Antall familiebarnehager	6	6	6	4	4*
Antall åpne barnehager	1	1	1	1	1**

*Tre familiebarnehager er i løpet av 2017 gjort inaktive, herav en med tilknytning til ordinær barnehage som dermed ikke fremkommer i oversikten.
**Espira Skåredalen barnehage driver av eget initiativ Åpen barnehage og dermed uten tilskudd.

2.2 Oversikt antall barn i barnehage

Barnehagestatistikken gir informasjon om utviklingen i antall barn i barnehager. Grunnlaget baserer seg på årlig melding per 15.desember. Tallene er hentet i fra https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-barnehage/antall-barn-bhg-alder/

	2014	2015	2016	2017	2018
Antall barn totalt (0-6 år)	1 991	2008	1981	1947	1950
Antall barn i kommunale barnehager (0-6 år)				232	244
Antall barn 1-5 år	1 966	1 958	1944	1904	1917
Antall barn 3-5 år	1 279	1 274	1247	1205	1237
Antall barn 1-2 år	687	684	697	699	680
Antall minoritetsspråklige barn	324	342	333	312	335
Antall barn med rett til spesialpedagogisk hjelp	97	118	112	85	103
Årstimer spes.ped hjelp med spesialpedagog	13 780	15 713	15 535	13148	16071
Årstimer spes.ped hjelp med miljøressurs	87 075	96 003		71910	74194

Dekningsgraden på barnehagetilbud økte for kommunal barnehagedrift og tallene på antall barn i barnehage er stabil.

Andel minoritetsspråklige barn i barnehage økende både for Haugesund kommune og på landsbasis. 91% av barna i befolkningen går i barnehage, mens kun 79% av de minoritetsspråklige barna går i barnehage (KD, mars 2018): I Haugesund er det beregnet at 20% av minoritetsspråklige barn ikke går i barnehage. Kommunen mottok i 2017 et tilskudd for å rekruttere og har igjen søkt for 2019. Det er utarbeidet en handlingsplan for rekruttering av minoritetsspråklige barn i barnehagen.

Tallene for andel barn med rett til spesialpedagogisk hjelp er høyere enn landet med 5% av barnehagebarn. Tallene for andel barn med rett til spesialpedagogisk hjelp har økt fra 2017, men er lavere enn i 2015. Andel timer med spesialpedagog er økende, men bruk av miljøressurstimer er lavere. Nedgangen er i tråd med målene for omorganiseringen i 2012 hvor miljøressursene ble tilknyttet Haugesund Kommune og Pedagogisk støtteenhet (PSE).

2.3 Svømming

Barnehage

Midler til svømmeopplæring for barnehage bevilges gjennom statsbudsjett, og forvaltes av Utdanningsdirektoratet og Fylkesmennene. Tilskuddet skal bidra til at kommunen kan gjennomføre tiltak for å gi barn i alderen 4-6 år i kommunale og private barnehager tilstrekkelig svømmeopplæring slik at barna blir trygge i vann.

Tiltak 2018

3. Haugesund Kommune ved barnehageadministrasjonen søker nasjonale midler til svømmeopplæring i samarbeid med Haugesund svømmeklubb.
4. Barnehagene disponerer Håvåsen skole sitt svømmebasseng.

Vurdering

Haugesund Kommune ved barnehageadministrasjonen mottok også i 2018 nasjonale midler for å øke barnas sikkerhet, ferdigheter og øvelser for å gjøre dem trygge i vann. Samarbeidet med Haugesund svømmeklubb om opplæringen fungerer bra, og deltakende barnehager gir gode tilbakemeldinger på tilbudet. Kommunen har søkt om og mottatt tilskudd siden 2015, og har gitt tilbud om svømmeopplæring til 5-åringer. Det er 16 ulike barnehager som har benyttet seg av muligheten en eller flere ganger, og det er ulike barn som har deltatt i hver runde med opplæring.
Det er ikke satt av midler til svømmeopplæring for barn i barnehage i kommunens vedtatte budsjett eller økonomiplan.

Tiltak 2019

- Haugesund Kommune ved barnehageadministrasjonen søker nasjonale midler når disse blir utlyst videre framover. Det er også avklart med Haugesund svømmeklubb at samarbeid om opplæringen kan fortsette.

3. Skoledata

3.1 Oversikt årstimer til ordinær undervisning og spesialundervisning for 2012 – 2018

Skole – GSI-tall

Denne oversikten tar utgangspunkt i data som skolene har rapport til Grunnskolens informasjonssystem (GSI) 1.oktober hvert år.

GSI-tallene viser jevne elevtall siden året før (ned 8 elever og ned 2 klasser). Lærer-årsverk til ordinær undervisning går opp med ca. 10 årsverk (fra 227 (korrigert tall) til 237) fra året før, mens lærer-

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Elevtall	4 214	4 154	4263	4277	4259	4267	4259
Klassetall		188	188	187	190	190	188
Årsverk undervisnings-personale til undervisning og andre oppgaver	358,7	368,3	374,8	367,8	362,8	361,3 356,5 korrigert tall	370,5
Årsverk ordinær undervisning	226	231	242	239	234	232 227 korrigert tall	237
Antall elever med spesialundervisning	275 6,5 %	311 7,5 %	361 8,5%	378 8,8%	396 9,3%	390 9,1%	353 8,3%
Lærer-årsverk spesialundervisning	63	64	60	56,5	59,5	63,6	64,0
Assistentårsverk spesialundervisning	60	66	61	61	63	67	65
Antall elever med særskilt norskopplæring	403 9,6%	403 9,7%	441 10,3 %	402 9,4%	401 9,4%	428 10,0%	367 8,6%
Lærer årsverk særskilt norskopplæring	16	17	16	17	15	16	14
Årsverk morsmål, tospråklig, ekstra ressurser sidemål, punktskrift, tegnspråk m.m.	13	13	14	12	13	12	12
Årsverk undervisningspersonale andre oppgaver enn undv.	41	44	43	43	41	38	44

årsverk til spesialundervisning holder seg på et jevnt nivå (fra 63,6 til 64,0). Antall elever med spesialundervisning får en nedgang fra året før og er nå på 8,3 % av elevene. Totalt går årsverk til undervisningspersonale (både undervisning og andre oppgaver) opp med ca. 9 årsverk fra året før (fra 361,3 til 370,5).

SFO – GSI-tall

Antall barn i SFO (kommunalt)

	2016 (1 – 4 tr.)	2017 (1 – 4 tr.)	2018 (1 – 4 tr.)
Haugesund	63,8%	64,8%	64,8%
Karmøy	54,1%	53,8%	51,3%
Rogaland	54,7%	53,9%	53,2%
Landet	62,6%	62,9%	61,8%

Av disse, antall med 100% plass:

	2016 (1 – 4 tr.)	2017 (1 – 4 tr.)	2018 (1 – 4 tr.)
Haugesund	14,0%	14,7%	11,4%
Karmøy	23,2%	24,5%	23,2%
Rogaland	30,7%	30,0%	29,7%
Landet	35,3%	35,2%	34,8%

Tallene viser bruk av SFO-plass ved de offentlige grunnskolene. Oversikten viser bl.a. at Haugesund har prosentvis flere barn i SFO enn landet forøvrig. I Haugesund benytter betydelig færre barn seg av full plass, sammenlignet med et gjennomsnitt av skolene i landet.

3.2 Overgang til og gjennomføring av videregående opplæring

Overgang fra ungdomsskole til videregående skole

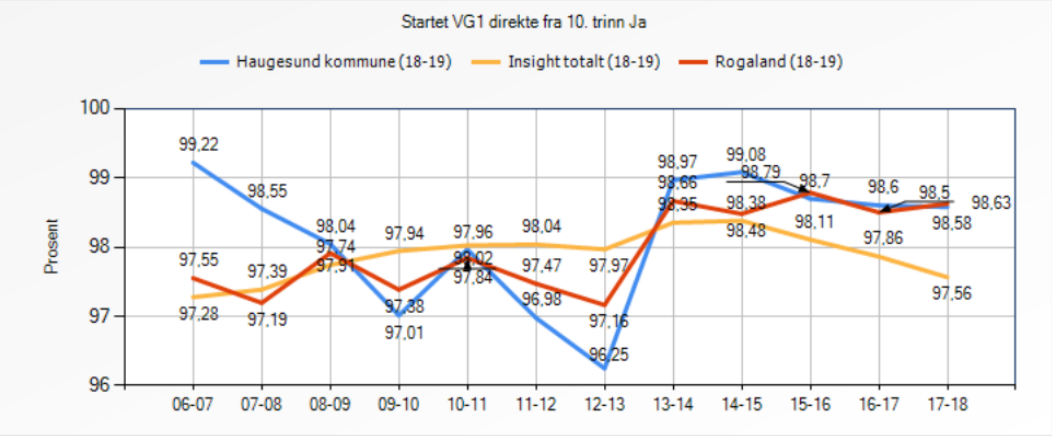

Tabellen viser prosentdelen av elevkullet som er registrert i videregående opplæring samme året som elevene er uteksaminert fra grunnskolen. Haugesund kommune har de siste årene ligget noe høyere enn nasjonalt snitt.

Valg av studieretning

Fordeling av vg1-elever på yrkesfaglig og studieforberedende utdanningsprogram

Kommune	2016/2017		2017/2018		2018/2019	
	ST	YF	ST	YF	ST	YF
Sandnes	50,0	50,0	54,6	45,4	53,1	46,9
Stavanger	63,7	36,3	64,5	35,5	61,9	38,1
Haugesund	51.6	48,4	47,6	52,4	46,9	53,1
Suldal	42,6	57,4	45,5	54,5	30,8	69,2
Sauda	40,9	59,1	41,0	59,0	43,6	56,4
Tysvær	33,1	66,9	45,6	54,4	32,3	67,7
Karmøy	43,0	57,0	41,5	58,5	43,0	57,0
Vindafjord	39,3	60,7	43,3	56,7	33,3	67,7
Rogaland	**50,9**	**49,1**	**51,2**	**48,8**	**50,0**	**50,0**

Tabellen viser fordelingen av elever på vg1 i studieforberedende- og yrkesfaglige utdanningsprogram kommunevis. Tabellen gjelder elever som er tatt inn for skoleårene 2016/2017 til 2018/2019. Dette er en oversikt over de elevene som går i de offentlige videregående skolene i fylket.

Fullført og bestått vg1

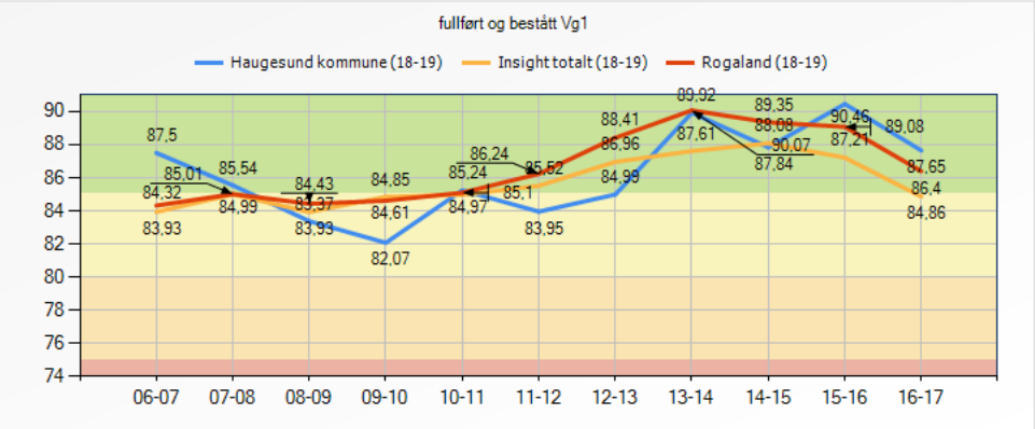

Tabellen viser andel elever som fullfører og består vg 1. Haugesund har hatt en positiv utvikling fra 2009/10 og frem til 2015/16 der Haugesund ligger høyere enn Rogaland og landet.

Gjennomført og bestått videregående opplæring etter fem å

		2008	2009	2010	2011	2012
Haugesund		71	73	73	77	77
Karmøy		74	73	76	75	76
Sauda		73	76	76	77	86
Sandnes		73	74	71	73	77
Tysvær		76	78	78	79	74
Stavanger		74	74	74	74	77
Rogaland		**73**	**73**	**74**	**75**	**77**

Tabellen viser andelen i prosent som har gjennomført og bestått videregående opplæring i løpet av fem år for elever som startet videregående opplæring i 2008,2009,2010, 2011 og 2012. Tall merket med rødt, er verdier som er lavere enn gjennomsnittet i Rogaland. Kilde SSB.

Tabellen viser at Haugesund har ligget rundt snittet for Rogaland når det gjelder andel elever som har gjennomført og bestått videregående opplæring i løpet av fem år. Det er et uttalt nasjonalt mål å øke andelen elever som gjennomfører og består videregående opplæring med 5 %. For Haugesund kommune sin del betyr det at hvert år skal ca 20 flere elever fullføre videregående opplæring. Elever som fullfører sin skolegang, har bedre forutsetninger for å lykkes i videre utdanning og yrkesliv. Haugesund kommune ønsker å forebygge i tidlig alder. Flere av de som dropper ut av videregående opplæring, har hatt et gjennomgående høyt fravær da de gikk i grunnskolen. Det er derfor i alles interesse at man forebygger for å hindre alvorlig fravær. Haugesund kommune har utarbeidet en veileder for forebygging av alvorlig skolefravær. Veilederen med rutine er forpliktende for alle de kommunale grunnskolene. Friskolene har fått den slik at de kan følge samme opplegget, om de ønsker det.
Arbeid med å minske fraværet settes ofte inn sent i skoleløpet og kan derfor ha begrenset effekt. Fokus må være på tidlig innsats og god implementering av rutiner knyttet til oppfølging av fravær. Avdeling skole følger opp den enkelte skole og i enkeltsaker knyttet til alvorlig skolefravær. Det er et tett samarbeid med PPT, fordi det er viktig at de kommer tidlig på banen.

Andel skolesluttere i perioden 2013/14 til 2017/18

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Sandnes	3,9	4,3	4,1	3,2	3,8
Stavanger	4,6	3,5	3,9	3,9	3,9
Haugesund	3,2	4,6	3,2	4,8	3,9
Suldal	5,2	3,3	1,4	0,8	4,8
Sauda	2,4	3,0	2,2	3,6	2,2
Tysvær	2,2	2,6	3,8	2,8	1,8
Karmøy	4,4	2,7	2,6	2,9	2,9
Vindafjord	2,2	1,7	2,8	2,0	2,4
Rogaland	**4,1**	**3,8**	**3,5**	**3,3**	**3,4**

Indikatoren viser andel elver som har sluttet i løpet av skoleåret.
Andelen elever som slutter i løpet av skoleåret har gått ned de siste årene både i Rogaland og i landet som helhet. For Haugesund sin del har tallene vært mer varierende. Det er vanskelig å finne årsaken til hvorfor Haugesund skiller seg ut. Oppfølgingstjenesten ha ansvar for å følge opp utsatte elever ved alle fylkets videregående skoler.

Tiltak gjennomført i 2018

- Kommunen har deltatt aktivt i samhandling med videregående skoler og Rogaland fylkeskommune gjennom:
    - Systemisk samhandling på tvers av nivåer og sektorer
    - Ledernettverk mellom rektorer i grunnskoler og videregående skoler
    - Fagnettverk i fremmedspråk og matematikk
    - Implementering av stafettloggen i hele oppvekstområdet i Haugesund og ved de videregående skolene i regionen.

Vurdering: Det er et nasjonalt mål at alle skal gjennomføre videregående opplæring. Det er etablert et nært samarbeid med Rogaland fylkeskommune for blant annet å sikre overgangen og minske

frafallet i videregående opplæring. Haugesund har de siste årene hatt en liten nedgang i gjennomføring. Det er derfor viktig å opprettholde fokus på dette området. For å lykkes er det nødvendig å ansvarliggjøre alle ansatte i oppvekstområdet fra barnehage, grunnskole og ut videregående skole. Årsakene til frafallet er sammensatte, og det kreves derfor et tett samarbeid mellom elever, foreldre, skole, helse og levekår. Her vil veilederen for alvorlig fravær og stafettloggen være nyttige verktøy.

Tiltak 2019 (Tiltakene som beskrives er årlige og nødvendige for å sikre kvalitet og kontinuitet i arbeidet)
Videreutvikle systematisk samhandling på tvers av nivåer og sektorer

- Implementere stafettloggen i hele oppvekstområdet
- Videreføre fagnettverk i flere fag
- Delta på fagdager og samlinger vedrørende alvorlig skolefravær
- Følge opp skolene systematisk i deres arbeid med veilederen og rutinen for alvorlig skolefravær
- Koble veiledningsteamet på arbeidet med alvorlig skolefravær

3.3 Svømming

Obligatorisk ferdighetsprøve i svømming for 4.trinn er nå innført. Ulike øvelser skal trenes opp og føre fram til ferdigheten som gjelder svømmedyktighet. Registrering i dataverktøyet Conexus Engage startet våren 2018 for 4.trinn. 82% av elevene på 4.trinn ble registrert, og 65,6% av disse har klart ferdighetstesten som måler svømmedyktighet. Den samme deltesten skal gjennomføres på 8.trinn, men der mangler foreløpig tall.
Det har vært arrangert både livredningskurs og teknikk-kurs for lærere. Det er også dette skoleåret blitt arrangert kurs i svømmeopplæring for minoritetsspråklige og etnisk norske grunnskoleelever som ikke er svømmedyktige. Kommunen fikk etter søknad midler fra Fylkesmannen. Kurs har blitt avholdt i høst- og vinterferie. Majoriteten av deltakerne er minoritetsspråklige.
Tiltak 2019 (gjennomgående årlige tiltak)

- Årlige livredningskurs for sertifisering av lærere
- Arrangere lærerkurs for å kvalitetssikre svømmeundervisningen
- Bruke data fra Conexus Insight til å følge opp skolene i forhold til tiltak
- Samle mest mulig av svømmeundervisningen for u-trinnet i Haraldshallen
- Sikre mer lik organisering og maksimal utnyttelse av tid i bassenget

3.4 Friskoler

Det er tre friskoler (private skoler) i Haugesund, Steinerskolen, Danielsen ungdomsskole og Haugesund International School. Steinerskolen har inneværende skoleår 126 elever fordelt på 1.-9.trinn og av disse er 97 elever hjemmehørende i Haugesund.
Danielsen ungdomsskole har 90 elever fordelt på 8.- 10.trinn, og av disse er 42 hjemmehørende i Haugesund kommune. Haugesund International School ble etablert i 2016 er en 1- 10 skole og har inneværende skoleår 51 elever der 51 er hjemmehørende i Haugesund. (Tallene er hentet fra GSI 01.10.18)

4.Læringsresultater

4.1 Læringsresultater

Gjennom nasjonale prøver, kartleggingsprøver, avsluttende eksamen, samt internasjonale undersøkelser får man viktig kunnskap om elevenes læringsutbytte. I det følgende presenteres haugesundselevenes læringsutbytte ut fra nasjonale prøver, grunnskolepoeng og eksamenskarakterer.

Alle elever som går ut av grunnskolen skal mestre grunnleggende ferdigheter. Dette er ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og arbeidsliv.

4.2 Nasjonale prøver i lesing 5. trinn og 8. trinn

Nasjonale prøver i lesing kartlegger i hvor stor grad elevenes ferdigheter samsvarer med mål for den grunnleggende ferdigheten i lesing slik den fremkommer i kompetansemålene i Kunnskapsløftet.

De nasjonale prøvene i lesing omfatter tre aspekter:

1. finne informasjon
2. forstå og tolke
3. reflektere over og vurdere tekstens form og innhold

Effektmål (Strategiplanen):

- Elevene har resultater som viser framgang i grunnleggende ferdigheter
- Elevene mestrer de grunnleggende ferdighetene etter 10.trinn

Fargekodene i fremstillingen viser at Haugesundskolen har et utviklingspotensial i forhold til læringsresultater. De skulle ideelt sett vært grønne.

Nasjonale prøver 5. trinn presenteres på en skala med tre mestringsnivåer og der mestringsnivå 3 er høyest.

Utvalg		Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3	Snitt Poeng
Haugesund kommune (18-19)	Nasjonale prøver 5. trinn, Lesing	26,5%	54,7%	18,8%	48,5
Insight totalt (18-19)	Nasjonale prøver 5. trinn, Lesing	22,9%	55,5%	21,7%	49,9
Rogaland (18-19)	Nasjonale prøver 5. trinn, Lesing	22,5%	56,3%	21,2%	49,8

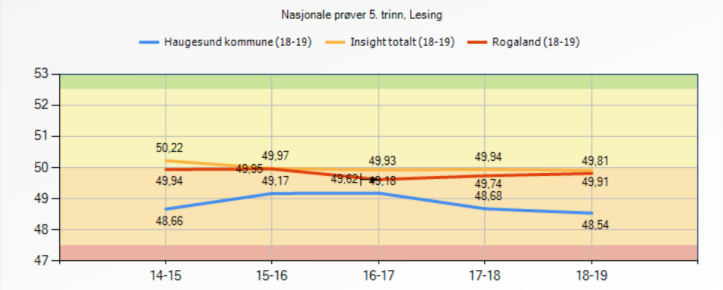

Prosentandelen er fortsatt høy på nivå 1. Det er forskjeller skolene imellom.

Å kunne lese er av stor betydning for alle de grunnleggende ferdighetene i hele skoleløpet.

Det er innført leseplan for 1. – 10. klasse. Kommunen har igangsatt et analysearbeid der skolene ser på ferdigheter elever skal tilegne seg for å kunne mestre grunnleggende ferdigheter. Gjennom resultatoppfølging, felles plandokumenter for leseopplæring, kvalitetskjennetegn og måling av effekt fokuserer kommunen på lesing i inneværende strategiplanperiode.

Nasjonale prøver lesing 8. trinn

Elevenes resultater på ungdomstrinnet presenteres ved en skala på fem mestringsnivåer der 5 er høyest.

Resultatene fra leseprøven i 2018 viser at haugesundselevene ved inngangen til ungdomstrinnet har leseferdigheter noe lavere enn landssnittet.

Utvalg		Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3	Mestringsnivå 4	Mestringsnivå 5	Snitt Poeng
Haugesund kommune (18-19)	Nasjonale prøver 8. trinn, Lesing	11,8%	16,4%	44,5%	21,5%	5,9%	48,7
Insight totalt (18-19)	Nasjonale prøver 8. trinn, Lesing	9,4%	16,4%	43,3%	21,1%	9,8%	49,9
Rogaland (18-19)	Nasjonale prøver 8. trinn, Lesing	9,8%	16,2%	43,2%	20,8%	10,1%	49,8

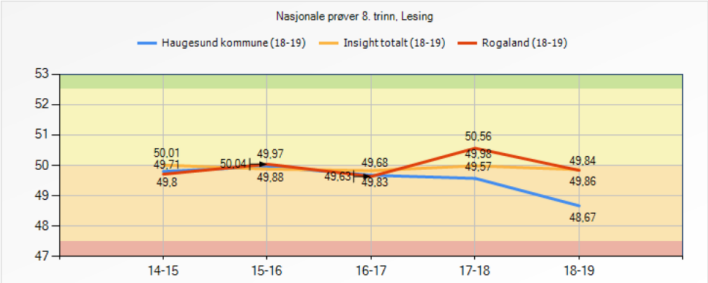

De fleste av skolene med ungdomstrinn har de siste årene hatt fokus på lesing. Her deltar hele kollegiet i lærende fellesskap for å utvikle og ta i bruk den kompetanse de ansatte besitter. Dette har effekt på undervisning, læring og samarbeid.

Nasjonale prøver lesing 9. trinn

Fire poeng i skalaen utgjør et skoleårs undervisning. Det betyr at dersom ungdomsskolene løfter elevene 4 poeng, har de løftet elevene som forventet.
I Haugesundskolen oppnår flere av skolene dette.

Utvalg		Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3	Mestringsnivå 4	Mestringsnivå 5	Snitt Poeng
Haugesund kommune (18-19)	Nasjonale prøver 9. trinn, Lesing	6,0%	11,0%	39,9%	22,9%	20,2%	53,2
Insight totalt (18-19)	Nasjonale prøver 9. trinn, Lesing	5,9%	10,8%	37,4%	26,7%	19,2%	53,3
Rogaland (18-19)	Nasjonale prøver 9. trinn, Lesing	5,1%	10,6%	36,9%	25,7%	21,8%	53,9

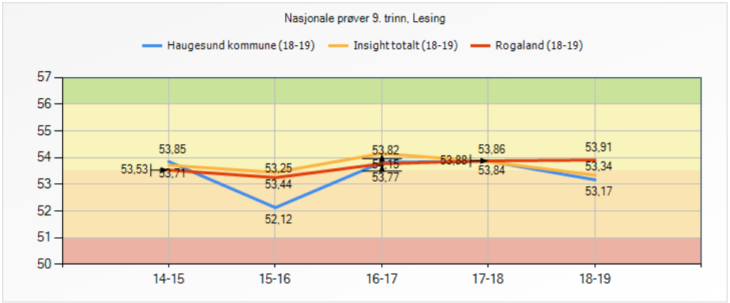

4.3 Nasjonale prøver i regning 5. trinn og 8. trinn

Nasjonale prøver i regning kartlegger om elevenes grunnleggende ferdigheter er i samsvar med målene i Kunnskapsløftet slik de er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag.
De nasjonale prøvene i regning dekker tre områder:

1. tall
2. måling
3. statistikk

Prøvene i regning tar utgangspunkt i hvordan elevene anvender regning i ulike fag og dagligdagse sammenhenger.

Elevene skal forstå hvordan de:

- kan løse en gitt utfordring
- kan løse problemet ved hjelp av regneoperasjoner
- kan vurdere om svarene er rimelige
- kan ha effektive strategier for enkel tallregning

Nasjonale prøver regning 5. trinn

Resultatene for regning på 5. trinn presenteres i en skala med tre nivåer der 3 er høyest.

Utvalg		Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3	Snitt Poeng
Haugesund kommune (18-19)	Nasjonale prøver 5. trinn, Regning	30,3%	49,5%	20,2%	48,4
Insight totalt (18-19)	Nasjonale prøver 5. trinn, Regning	23,1%	51,6%	25,3%	49,9
Rogaland (18-19)	Nasjonale prøver 5. trinn, Regning	22,5%	52,4%	25,2%	50,1

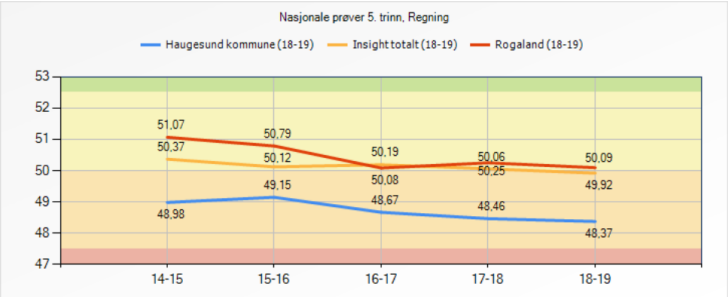

Resultatene viser en nedgang fra 2016. Samtidig er andelen på nivå 1 for høy. Resultatene over de siste årene viser små endringer. I regning kreves det også lesekompetanse – leseforståelse og evne til å anvende matematikk. Det er svingninger fra skole til skole, år til år og klasse til klasse. I kartleggingsverktøyet Engage, kan hver skole og hver lærer lese ut hvilke fagområder som må vektlegges og hvilken tilpasning den enkelte klasse og elev har behov for.

Nasjonale prøver regning 8. trinn

Elevenes resultater presenteres i en skala med fem mestringsnivå der 5 er høyest.

Utvalg		Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3	Mestringsnivå 4	Mestringsnivå 5	Snitt Poeng
Haugesund kommune (18-19)	Nasjonale prøver 8. trinn, Regning	12,7%	21,5%	38,9%	20,5%	6,5%	48,5
Insight totalt (18-19)	Nasjonale prøver 8. trinn, Regning	8,9%	21,0%	37,8%	22,5%	9,8%	49,9
Rogaland (18-19)	Nasjonale prøver 8. trinn, Regning	8,1%	19,5%	38,0%	23,6%	10,7%	50,5

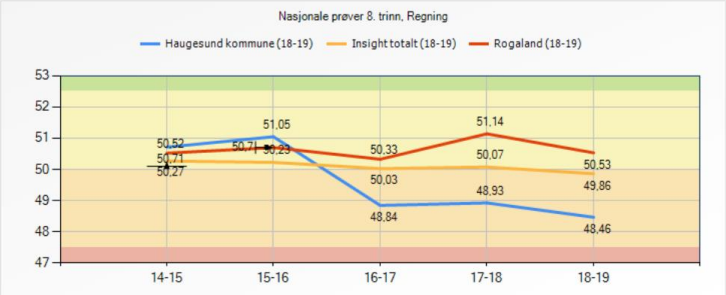

Resultatene fra regneprøven 2017 viser at elevene på 8.trinn i Haugesundskolen har resultater under landssnittet når de starter på ungdomstrinnet.

Nasjonale prøver regning 9. trinn

Fire poeng i skalaen utgjør et skoleårs undervisning. Det betyr at dersom ungdomsskolene løfter elevene 4 poeng, har de løftet elevene et skoleår som forventet.

I Haugesundskolen oppnår flere av skolene dette.

Utvalg		Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3	Mestringsnivå 4	Mestringsnivå 5	Snitt Poeng
Haugesund kommune (18-19)	Nasjonale prøver 9. trinn, Regning	5,2%	14,7%	38,8%	25,1%	16,2%	52,4
Insight totalt (18-19)	Nasjonale prøver 9. trinn, Regning	4,8%	14,4%	32,8%	28,4%	19,5%	53,6
Rogaland (18-19)	Nasjonale prøver 9. trinn, Regning	4,2%	12,9%	32,7%	28,2%	22,0%	54,2

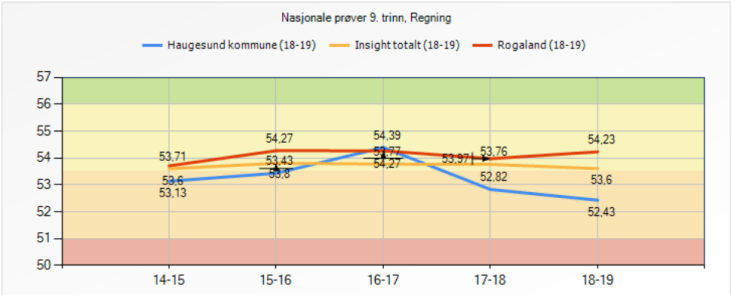

4.4 Nasjonale prøver engelsk på 5. og 8. trinn

Engelsk er ikke en grunnleggende ferdighet som er integrert i læreplanene for fag. Prøvene tar utgangspunkt i kompetansemål i ett fag – engelsk. Oppgavene er knyttet til disse ferdighetene:

- finne informasjon
- forstå hovedinnholdet i enkle tekster
- forstå vanlig ord og uttrykk knyttet til dagligliv og fritid
- forstå betydningen av ord og uttrykke ut fra sammenhengen de er brukt i
- bruke vanlig grammatiske strukturer, småord og enkle setningsmønstre

For 8. trinn gjelder også:

- forstå og reflektere over innholdet i tekster av ulik lengde og forskjellige sjangere
- beherske et ordforråd som dekker dagligdagse situasjoner

Nasjonale prøver engelsk 5. trinn

Utvalg		Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3	Snitt Poeng
Haugesund kommune (18-19)	Nasjonale prøver 5. trinn, Engelsk	27,4%	45,4%	27,2%	50,1
Insight totalt (18-19)	Nasjonale prøver 5. trinn, Engelsk	23,2%	50,9%	25,9%	50,2
Rogaland (18-19)	Nasjonale prøver 5. trinn, Engelsk	20,4%	50,1%	29,5%	51,1

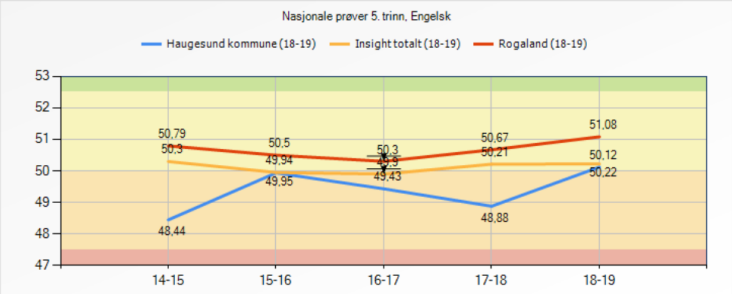

Resultatene fra nasjonale prøver i engelsk over tid viser at elevene i Haugesund har grunnleggende ferdigheter noe under landssnittet. Inneværende år ser vi en positiv økning i forhold til resultater året før. Gode språkferdigheter er viktig både i utdanningssammenheng, i arbeid og i fritid.

Nasjonale prøver engelsk 8. trinn

Tabellen viser andel elever på de fem mestringsnivåene, samt snitt.

Utvalg		Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3	Mestringsnivå 4	Mestringsnivå 5	Snitt Poeng
Haugesund kommune (18-19)	Nasjonale prøver 8. trinn, Engelsk	5,2%	16,7%	46,5%	20,9%	10,7%	50,9
Insight totalt (18-19)	Nasjonale prøver 8. trinn, Engelsk	7,8%	19,1%	43,1%	19,1%	10,8%	50,1
Rogaland (18-19)	Nasjonale prøver 8. trinn, Engelsk	6,4%	18,1%	43,7%	19,4%	12,4%	50,7

Grafen nedenfor viser snittet for de nasjonale prøvene i engelsk.

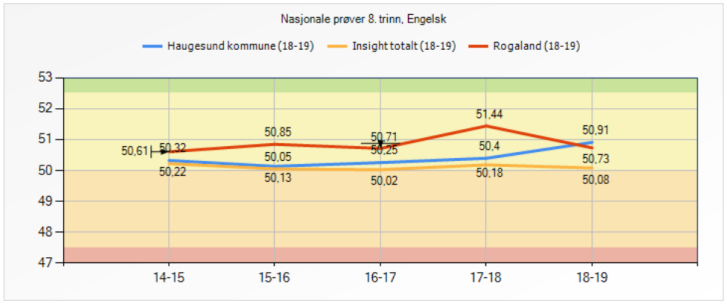

Resultatene i engelsk på 8. trinn er jevne år etter år og i snitt med nasjonale resultater.
Dette er en positivt da kompetanse i fremmedspråk er viktig i vår globaliserte verden. Kommune forventer at kompetansen opprettholdes og videreutvikles.

4.5 Eksamens- og standpunkt karakterer norsk, matematikk og engelsk

Standpunkt - og eksamenskarakterer utgjør sluttvurderingen. Denne vurderingen gir informasjon om kompetansen eleven har oppnådd i faget.

Vurderingen skal ta utgangspunkt i kompetansemålene i læreplanverket.
Karakterskalaen er 1- 6. Beste karakter er 6.

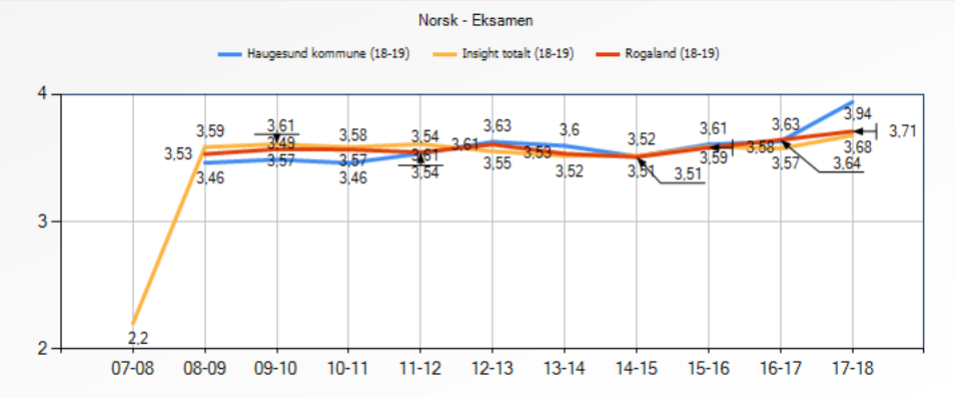

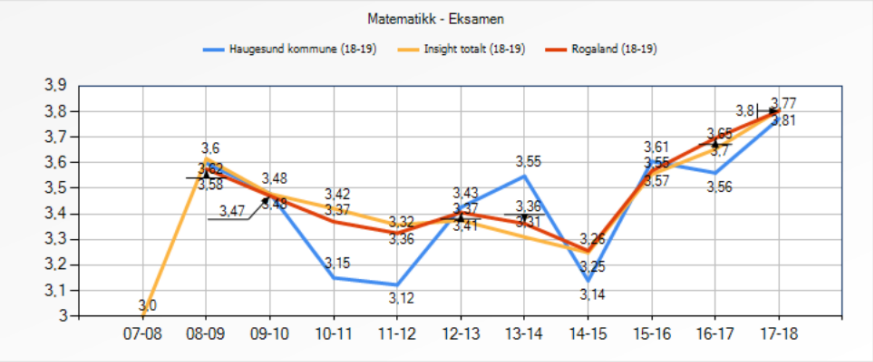

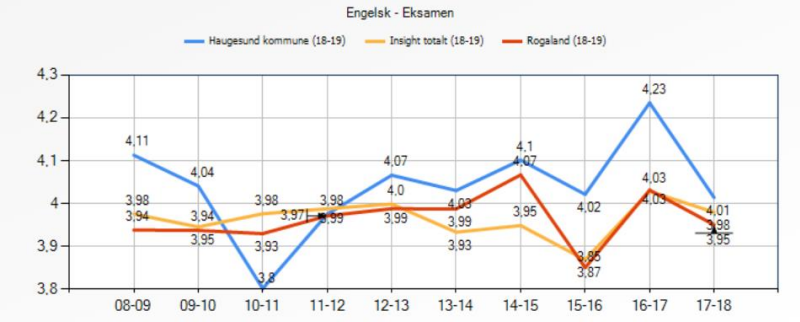

Resultatene i norsk og matematikk har vært relativt stabile knyttet til lands- og fylkesgjennomsnittet, i engelsk ser vi større variasjoner. Det er forskjeller skolene imellom. I eksamen kommer hver elev kun opp i ett fag, noe som kan medføre svingninger i resultatene på enkeltskoler. Eksamen – og standpunktkarakterer danner grunnlaget for videre skolegang, studier og yrkesliv.

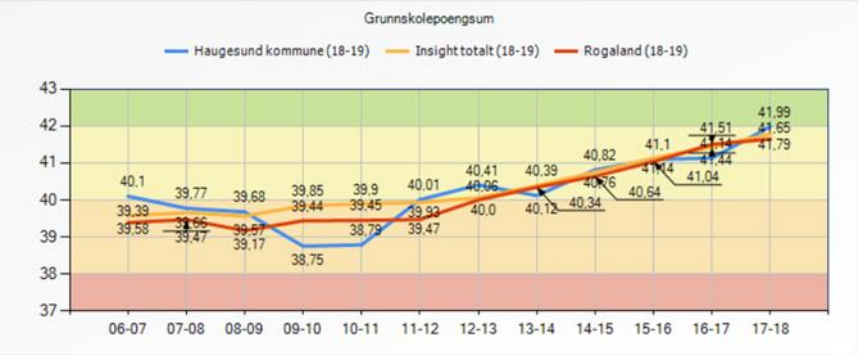

Grunnskolepoeng regnes ut ved at alle karakterer som føres på vitnemålet etter 10.trinn, legges sammen og deles på antall karakterer. Gjennomsnittet ganges med 10. Dette gjelder både standpunktkarakterer og eksamensresultater.

Vurdering:
I løpet av de siste årene er det gjennomført ulike tiltak og kompetanseutvikling for å styrke læringsutbyttet. Dette har medført et større fokus på å utnytte den kompetansen skolen besitter og mer erfaringsdeling knyttet til undervisningspraksis. Kommunen erfarer at lærende nettverk internt på skolen og mellom skoler er positivt for å øke skolenes kapasitet. Lærere erfaringsdeler og prøver ut ulike metoder. Det er etablert lærende arenaer på trinn, i fag og på tvers av trinn og skole. Et mål er at denne måten å arbeide på blir gjennomgående praksis på alle skolene.
For å sikre best mulige læringsresultater, er det viktig at den enkelte skole jevnlig vurderer egne resultater med mål om å endre pedagogisk praksis. Dette betyr blant annet at skoleledelsen er «tett på» og følger opp den undervisning som skjer i klasserommet.
Skoleledelsen må være tydelig i ledelse av skolenes satsingsområder. Det er gjennomført en serie samlinger for å øke skoleledernes analysekompetanse i samarbeid med HVL og Høgskolen i Innlandet i 2018 og 19.

Selv om resultatene på nasjonale prøver er bedre på 8. og 9. trinn, er det behov for å bygge kapasitet på alle trinn. Andel elever på de laveste mestringsnivåene må reduseres og andelen på de øverste økes. Den samme utviklingen er ønskelig i forhold til eksamensresultatene.
Elevundersøkelsen viser at elevene har god støtte fra lærerne, men at det er et forbedringspotensial i forhold til faglige utfordringer helt opp til 10. trinn. Kommunen har startet en prosess – en analysefestival, for å fokusere på ferdigheter elevene må tilegne seg for å kunne oppnå sitt maksimale læringsutbytte.
Her vil det videre fokuset være å gå mer i dybden på ferdigheter som forstå, reflektere, tolke og vurdere. Praktisk og variert undervisning er viktige elementer for å lykkes med disse ferdighetene.

Leseplanen for 1. - 10. trinn er tatt i bruk. Her er det gjennomført nettverk, og skolene har hatt fokus på implementering av leseplanen. Kartleggingsprøvene på 1. og 2. trinn viser en fortsatt positiv utvikling etter at leseplanen er innført. Skoleledelsen må fortsatt etterspørre bruken av leseplanen på den enkelte skole.
Kommunen har innført 1:1 med digitale verktøy, Ipad til elever i 1. - 4. trinn og bærbar PC for elever på 5. - 10. trinn. Det er utviklet en IKT strategi og en handlingsplan for kompetanseheving i bruk av digitale verktøy for Haugesundskolen.

Tiltak 2019: (gjennomgående årlige tiltak):

- Gjennomføre prosesser i analysekompetanse for skoleadministrasjon og skoleledelse
- Gjennomføre prosesser på den enkelte skole for å ta i bruk data for å forbedre den pedagogiske praksisen og elevenes læringsutbytte
- Gjennom desentralisert ordning videreutvikle skolebasert kompetanseutvikling og nettverk mellom skolene for erfaringsdeling
- Gjennomføre tiltak i handlingsplanen for kompetanseheving i bruk av digitale verktøy i læringsarbeidet
- Tettere oppfølging og veiledning av enkeltskoler vedrørende analyse av læringsresultat og iverksetting av tiltak

5. Elevenes læringsmiljø

Effektmål (Strategiplanen):
- Elevene har et godt, trygt og strukturert læringsmiljø
- Elevene har en skolehverdag uten mobbing

Alle elever har rett til et godt og inkluderende læringsmiljø. Med «læringsmiljø» mener vi de samlede kulturelle, relasjonelle og fysiske forholdene på skolen som har betydning for elevenes læring, helse og trivsel. (Udir)
Et godt læringsmiljø er avhengig av at elevene utvikler noen sosiale ferdigheter, som evne til å legge merke til andres følelser og perspektiver og forholde seg til disse på en god måte. Elevene må lære å samarbeide, dele, takle konflikter og utvikle vennskap.

I skolene i Haugesund er det et stort fokus på elevenes læringsmiljø, og alle skolene er sertifisert som Olweusskoler. Det innebærer at en må følge Olweusstandarden som er en rutine med aktiviteter som skal sikre kvalitet på arbeidet. I Haugesund er det laget aktiviteter i en plan for sosial kompetanse som skal gjennomføres på alle klassetrinn. Denne planen er et verktøy for lærerne der 17 læringsøkter er utarbeidet på hvert klassetrinn. Planen sikrer at skolene arbeider systematisk med utvikling av elevenes sosiale kompetanse. Elevene skal lære at de har et felles ansvar for å skape et godt læringsmiljø.
Et godt læringsmiljø må skapes fra første skoledag. Skolene jobber aktivt med skoleprogrammet Zippy på 1.-4.trinn for å fremme et godt psykososial miljø. I dette arbeidet er helsesøstertjenesten en viktig samarbeidspart for skolene. Plan for sosial kompetanse må forankres bedre både hos ledelsen på skole- og kommunenivå for at det skal bli vellykket over tid.
Det foregår et kontinuerlig arbeid med å vedlikeholde planen og fornye den etter hvert som nye behov kommer.

Elevens røst er viktig. Derfor gjennomføres det to undersøkelser i året som omhandler læringsmiljø.
Elever på 5.-10.trinn tar den nasjonale elevundersøkelsen om høsten, og 4.-10.trinn tar Olweusundersøkelsen om mobbing på våren. Gjennom disse undersøkelsene får vi et svar på hvordan elevene opplever sitt læringsmiljø. Vi kan også følge utviklingen over tid. Spørsmålene som angår mobbing er like i disse to undersøkelsene. Resultatene som vises regnes ut fra mobbing 2-3 ganger i uka eller mer.

5.3 Elevundersøkelsen

Skalaforklaring: Skala 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

1.1 Motivasjon	17 - 18	18-19
Haugesund kommune	3,92	3,83

De fleste elever i Haugesundskolen viser interesse for å lære, men det finnes en liten gruppe elever som mener de ikke liker skolearbeidet spesielt godt, og som heller ikke prioriterer å bruke tid på skolearbeidet.

1.3 Mestring	17 - 18	18-19
Haugesund kommune	4,08	4,06

Elevene mestrer stort sett leksene og oppgavene som de skal gjøre på egen hånd uten å be om hjelp, og de forstår det som læreren gjennomgår og forklarer

3.1 Støtte fra lærerne	17 - 18	18-19
Haugesund kommune	4,39	4,40

Elevene sier at de stort sett har lærere som gir dem støtte og hjelp i skolearbeidet, som bryr seg om dem og har tro på dem.

4.1 Vurdering for læring	17 - 18	18-19
Haugesund kommune	4,03	4,01

Mange elevene sier at de har lærere som forklarer dem målene, forteller hva som er bra med arbeidet og hva de kan gjøre for å bli bedre i fagene

3.5 Læringskultur	17 -18	18 -19
Haugesund kommune	4,06	4,05

Elevene mener læringskulturen er forbedret med god arbeidsro, de viser større interesse for skolearbeid og det er lov å gjøre feil

For å sammenligne disse resultater for samme elevgruppe brukes tall fra Elevundersøkelsen 5. – 10.trinn høsten 2017 og Olweus 4.- 10.trinn våren 2018.

Elevundersøkelse høsten 2017 og Olweus-undersøkelsen våren 2018						
Hvor ofte har du blitt mobbet på skolen de siste månedene?						
	4.-10.tr Olweus		Elev u. Nasjonalt	Elev u.s Rogaland	Elevundersøkelsen 5.-10.tr Haugesund	
	antall	%	%	%	antall	%
ikke blitt mobbet	2471	88,5	79,89	81,55	1950	87,33
bare en sjelden gang	169	6,1	14,18	13,27	190	8,51
2-3 ganger i mnd	59	2,1	2,53	2,29	38	1,70
omtrent en gang i uka	46	1,6	1,53	1,36	21	0,94
flere ganger i uka	46	1,6	1,87	1,53	34	1,52
sum	**2791**	**5,3**	**5,93**	**5,18**	**2233**	**4,16**

Når vi sammenlikner elevundersøkelsen nasjonalt og med Rogaland, har Haugesund signifikant bedre resultat. Resultat fra 4.trinn Olweusundersøkelsen har historisk vist relativt høyere mobbetall sammenliknet med andre trinn. Det er ikke tilfelle de to siste årene.

1. Elever som er blitt mobbet 2-3 ganger i måneden eller oftere

	Trinn 4		Trinn 5		Trinn 6		Trinn 7		Trinn 8		Trinn 9		Trinn 10		Alle klassetrinn	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%		
Gutter	**15**	*6,7*	**14**	*7,1*	**11**	*4,9*	**12**	*5,5*	**13**	*7,0*	**4**	*2,0*	**8**	*4,0*	**77**	*5,3*
Jenter	**10**	*5,1*	**11**	*6,0*	**7**	*3,6*	**13**	*7,2*	**11**	*5,5*	**12**	*6,0*	**10**	*5,3*	**74**	*5,5*
Alle	**25**	*5,9*	**25**	*6,5*	**18**	*4,3*	**25**	*6,3*	**24**	*6,2*	**16**	*4,0*	**18**	*4,7*	**151**	*5,4*

Olweusundersøkelsen

Resultat Haugesund 2002-2018

Tallene viser antall elever i prosent som oppgir å bli mobbet 2-3 ganger i måneden eller mer.

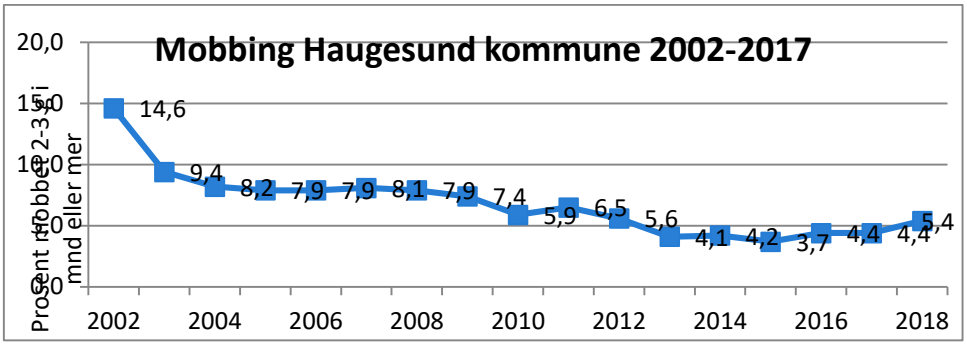

De beste resultat så langt hadde Haugesund i 2015. Det systematiske arbeidet må hele tiden følges opp av både skoleledelse og skoleeier. Målet er hele tiden å komme ned mot 0 prosent.

Olweusundersøkelsen 2018

Den hyppigste mobbeformen blant elever, som rapporterer å bli mobbet 2-3 ganger i uka aller oftere, er verbal mobbing. Deretter er det utseende, løgn og rykter som rapporteres oftest. Digital mobbing har blant de laveste utslagene på mobbeformer i denne rapporten. Undersøkelser viser at de som mobbes på tradisjonelle måter, også mobbes digitalt.

Ny §9 A i opplæringsloven

Stortingets nye regelverk om skolemiljø i opplæringsloven begynte å gjelde fra 1. august 2017. Dette regelverket skal trygge elevene slik at de får et godt skolemiljø. Bakgrunnen for endring og presisering av regelverket er at antall elever som oppgir at de blir mobbet holder seg høyt, til tross for stor innsats på skolene. Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring (opplæringsloven kapittel 9 A-2).

De nye endringene i kapittel 9 A setter standarder, plasserer ansvar og legger tydeligere og strengere plikter på både skoleeier og ansatte i skolen. Ved mistanke eller varsel om mobbing skal skolene lage en konkret aktivitetsplan som beskriver situasjonen, tiltak som settes inn og tidfestet evaluering. Elever som blir mobbet og deres foreldre får styrket sine rettigheter blant annet ved å kunne få saker prøvd av Fylkesmannen dersom skolen ikke viser rask og effektiv handling i enkeltsaker. De skal også høres i utvikling og evaluering av tiltakene. Skoleeier i kommunene blir nå i større grad koblet inn og følger opp enkelte av sakene. Det legges ned et stort arbeid for å løse saker og gjøre skoledagen trygg for den enkelte elev. Samtidig jobbes det kontinuerlig med holdningsskapende arbeid på skolene.

Tiltak 2019 (Tiltakene som beskrives er årlige og nødvendige for å sikre kvalitet og kontinuitet i arbeidet)

- Resertifisering av tre skoler
- Oppfølging av skolenes systematiske arbeid for et godt læringsmiljø videreføres gjennom nettverk med Olweus- kontaktene
- Årlige oppfølgingssamtaler med skoler i årene mellom resertifisering
- Kurs for nytilsatte i Olweusprogrammet
- Plan for sosial kompetanse justeres og revideres
- To dagers sertifiseringskurs i Zippy for nye lærere på 1.-4.trinn
- Samarbeid med helsesøstertjenesten og PPT i skolenes arbeid med elevenes læringsmiljø
- Kompetanseheving av sosiallærere i aggresjon og utfordrende atferd

Vurdering

Elevundersøkelsen har i mange år vist at trivselen i Haugesundskolen er høy. Det samme gjelder på området støtte fra lærerne, mestring og vurdering for læring. Dette er viktige områder innenfor arbeid med læringsmiljø og klasseledelse.

Andelen elever som blir mobbet er i Olweusundersøkelsen gikk i år opp fra 4,4% av elevmassen fra 4.-10.trinn til 5,4%. Antall elever dette gjelder har gått opp fra 122 til 151 elever. Dette tallet er for høyt. Skolene må fortsatt vurdere egne resultater og evaluere tiltak de setter inn. Aktivitetsplanene som nå skrives gir nye og konkrete tiltak som hele tiden skal evalueres av både skole, foreldre og involverte elever. Noen skoler som har hatt dårlige resultat, har gjort grundig analyse av resultatene for deretter å sette inn nye eller endrede tiltak. Det er en dialog mellom skole og skoleeier på denne endringsprosessen.

Sosiallæreren har en sentral rolle i Olweus - arbeidet på den enkelte skole.

Det målrettede og systematiske arbeidet må hele tiden vedlikeholdes og følges opp. Gjennom nettverk og oppfølging av enkeltskoler vil fokuset hele tiden være å hjelpe hverandre med å bli enda bedre i dette viktige arbeidet.

SFO

SFO i Haugesund tilbyr fritidstilbud før og etter skoletid til alle elever på 1. - 4. trinn, samt barn med særlige behov på 5. - 7. trinn. Hovedmålet for SFO står i Opplæringsloven § 13-7, der står det blant annet: «Skolefritidsordningen skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter. Utgangspunktet skal være barnas alder, funksjonsnivå og interesser. Barna skal gis omsorg og tilsyn.» Avdeling TIO ved Lillesund skole er spesielt tilrettelagt for å gi gode utviklingsvilkår i SFO for funksjonshemmede barn.

Som navnet ”skolefritidsordning” tilsier, skal SFO være både en del av skolen, men også være barnas frie tid innenfor skolens rammer. I Haugesund skal SFO være integrert i skolens helhetstenkning og planlegging. Det er viktig for barna å oppleve dagen sin som en helhet.

SFO i Haugesund ønsker å ha et godt samarbeid med foreldre. Foreldre skal bli møtt på en positiv og profesjonell måte, og de skal oppleve at barna er trygge og trives. God informasjon til foreldre er viktig for et godt skole-hjem samarbeid.

Haugesund har en kvalitetsplan med 4 fokusområder med målsettinger:

1. Tilsyn med omsorg og trygghet

Målsetting: Alle barn i SFO skal oppleve respekt, tillit og likeverdighet. Barna skal oppleve tydelig og trygt personal som leder og tar ansvar for kvaliteten i all samhandling.

2. Lek – ”ha det kjekt”

Målsetting: Barna i SFO skal ha tid og rom for fri lek og lære gamle og nye organiserte lekeformer.

3. Kulturaktiviteter – ”sang, dans, spill og opplevelser”

Målsetting: Alle barn i SFO skal oppleve mestring og glede ved å delta i varierte kulturaktiviteter.

4. Fritidsaktiviteter

Målsetting: Barna i SFO skal være fysisk aktiv ved å delta i forskjellige idretts- og friluftsaktiviteter

Sommarfuggel i vinterland

-forestilling av og med Hauge skole

Våren 2018 satte Hauge skole opp en forestilling på Festiviteten. Dette er tredje gangen vi bruker byens storstue. Vi velger å skrive egne forestillinger istedenfor å kjøpe et ferdig manus. Dette gjør at vi får et eierforhold til det, og både elever og voksne kan være med å påvirke innhold og utforming. Temaet denne gang var integrering. Et tema som på et eller annet tidspunkt det bare måtte skrives om og gjøres noe kreativt ut av.

Vi forteller om livet på en flerkulturell skole på godt og vondt. Hauge skole har barn fra over førti ulike nasjoner. Dette er vi stolte av! Gjennom musikk, dans og drama ønsket vi å formidle en smakebit av skolehverdagen vår. Vi kalte forestillingen «Sommarfuggel i vinterland», og brukte Halvdan Sivertsen sin velkjente sang som avslutningsnummer, omskrevet til «kav haugesundsk». Da hadde vi ca. 330 barn på scenen, og det var ikke fritt for at tårene rant hos både små og store i salen.

Vi mener at skole ikke bare er matematikk, norsk, engelsk, karakterer og friminutt. Vi tror sterkt og hellig på at skoleløpet også skal få elever til å blomstre, føle mestring på områder som dans, sang, musikk, drama og det å få lov å bygge store sceneelementer, kulisser. Vi tror sterkt og hellig på at minnene og opplevelsene ved arbeidet mot og under forestilling, er viktige og sitter sterkt i minnet til elevene.

Vi ser elever som har utfordringer i skolehverdagen både sosialt og faglig, -vi ser dem danse ved siden av de andre i klassen. De som ofte lett kan bli alene, kan vi se som solister i koret vårt, som de kuleste rapperne, og vi ser dem blomstre. Vi bruker mye tid på forberedelse, men INGEN skal ta fra oss troen på at dette har betydning for den enkelte elev. Elevene får oppleve noe sammen med andre, på tvers av klasser, på tross av mangel på kule klær eller de beste karakterene.

Forestillingen ble skrevet og regissert av Tove Falkeid.

6. Kvalitet og utvikling i barnehage og skole

6.1.1 Folkehelse

Helsefremmende barnehager og skoler

Haugesund kommune har vedtatt kommuneplanens samfunnsdel 2014 – 2030 og en gå- og sykkelstrategi. Planene innebærer etablering og tilrettelegging for gode vaner og sunn livsstil. For å arbeide mot oppsatte mål, må alle kommunens sektorer nedfelle målsettinger i sine planer.
Kvalitet og læring i barnehage og skole skal være helsefremmende og er således viktig for helsen til det enkelte barnet og ungdommen.
Læring gir mestring og mestring gir helse.
Oppvekstsektoren treffer alle, og har et betydelig ansvar for en helhetsutvikling hos barn og unge. For å opprettholde og styrke arbeidet for en god folkehelse, vil kommunen arbeide for en strategi som gjør barnehagene og skolene helsefremmende. Det betyr at barnehagene og skolene skal arbeide målrettet for et godt fysisk- og psykososialt miljø hvor barn og unges helse styrkes gjennom et systematisk og kunnskapsbasert forebyggende og helsefremmende arbeid. Skolene våre har et høyt fokus på opplæringsloven § 9A – Elevenes skolemiljø.
Kommunen vil følge med på faktorer som kan ha betydning for helse og som kan skape eller opprettholde sosiale helseforskjeller.

6.1.2 Stafettloggen (Bedre tverrfaglig innsats)

Stafettloggen bygger på tett involvering av foreldre helt fra en bekymring avdekkes. Foreldrene og barna/elevene er en aktive medspillere med egne tiltak knyttet tett opp mot tiltak i tjenestene.
Det er viktig for tjenestene å ha fokus på brukeren, foreldre og barn / elev som en likeverdig part.
Loggen er innført som verktøy i hele oppvekstområdet i kommunen.
Oppvekst er godt i gang med arbeidet for bedre tverrfaglig innsats. Det er fortsatt «strekk i laget» og det påhviler hvert tjenestested et ansvar om å sikre at de barn, elever som vil ha utbytte av en stafettlogg, får opprettet en. Det er fokus på å sikre overføring av logger til neste tjeneste.
De videregående skolene med sine hjelpetjenester i regionen tar i bruk verktøyet i løpet av 2018 - 19. Elever vil kunne gå fra grunnskole til videregående med en stafettlogg fra høsten 2018.

6.1.3 Realfagsstrategi

Haugesund kommune fikk våren 2018 innvilget sin søknad om å bli en realfagskommune. Dette var med bakgrunn i oppvekststyrets vedtak i 2017 om at kommunen skulle søke Utdanningsdirektoratet (Udir) om å få bli med i den nasjonale realfagsatsingen. Haugesund kommune er kommet med i pulje 4, som er den siste i regi av Udir. Prosjektperioden er 01.08 2018 til 31.12.2019 med mulighet for å søke om en forlengelse av prosjektet. Både barnehage og skole er med i satsingen.
En styringsgruppe har utarbeidet en realfagsstrategi for barnehage og skole som skal gjelde for fire år. Bærekraftig utvikling er valgt som hovedtema. Etter som ny læreplan skal innføres gradvis fra 2019, og kommunens nye strategiplan starter høst 2019, vil realfagssatsingen få oppstart høst 2019 og bli en del av dette arbeidet.

6.2 Skole

6.2.1 Oppfølging av Kvalitetsårshjulet – forsvarlig system opplæringsloven §13-10

Haugesund kommune har utarbeidet rutine for å sikre at lovkrav i henhold til opplæringsloven med forskrifter blir oppfylt. Samtidig er det utviklet et kvalitetsårshjul som skal ivareta prosessene med planlegging, gjennomføring av tiltak, måling, vurdering og forbedring av elevenes læringsresultater og læringsmiljøet.

Skolene skal årlig gjennomføre skolebasert vurdering (forskrift til opplæringsloven § 2-1). Områder og problemstillinger drøftes med rektorene før det utarbeides et refleksjonsnotat for at hver skole skal kunne gjennomføre interne prosesser og vurdere sitt eget ståsted.

Som ledd i styringsdialogen mellom skolene og skoleeier ligger det i kvalitetsårshjulet en årlig utviklingssamtale i mai/juni. Skoleadministrasjonen deltar fra skoleeiers side, og skolen er representert med ledelse, tillitsvalgt og andre lærere ut i fra lokale prioriteringer.
Formålet med utviklingssamtalen er å skape dialog mellom den enkelte skole og skoleeier med vekt på skolens lokale og langsiktige kvalitetsarbeid og ansvarliggjøring av alle aktører i utviklingsarbeidet.

6.2.2 Strategiplan for Haugesundskolen 2014 – 18

Strategiplanen for Haugesundskolen ble politisk vedtatt i mai 2014. Lærende fellesskap med systematisk erfaringsdeling og god refleksjon rundt egen praksis er etablert i skolene.
Planen rulleres i 2018, og ny Strategiplan skal politisk behandles i mai 2019 og være gjeldende fra høsten 2019. Planen rulleres i en omfattende prosess der alle aktører involveres.

6.2.3 Kompetanseheving

Inneværende skoleår deltar 23 lærere i videreutdanning gjennom ordningen Kompetanse for kvalitet. Fagene som prioriteres er knyttet til skolenes kompetanseplan og statlige føringer.
Strategisk kompetanseplan for Haugesundskolen rulleres årlig.
I den desentraliserte ordningen for kompetanseutvikling har kommunene i regionen i felleskap i kompetansenettverk og i samarbeid med UH, blitt enige om hvordan de statlige midlene skal fordeles og brukes. Fylkesmannen legger til rette for samarbeid mellom skoleeiere og UH-institusjoner. Nord R med representanter fra Høgskolen på Vestlandet og Fylkesmannen er styringsgruppe for ordningen i denne regionen. Kompetanseutviklingen fokuserer på lederutvikling og skolebasert kompetanseutvikling.
I et tett samarbeid med Høgskolen på Vestlandet, PPT og organisasjonene skal det utvikles nettverk, prosessveiledere og systemer for faglig påfyll i kombinasjon med skolebaserte prosesser.

6.2.4 IKT - Digitalisering

Bystyret vedtok i budsjettperioden 2018 - 21 et digitalt løft for Haugesundskolen. Fra høsten 2018 fikk alle elevene i grunnskolen tilgang til egen digital enhet. IKT-satsingen skal bidra til en likeverdig opplæring og gi et best mulig læringsutbytte for alle elever gjennom økt variasjon i undervisningen, bedre tilpasset opplæring og effektiv, læringsfremmende underveisvurdering. Overordnet IKT-strategi er vedtatt, og i løpet av våren 2019 vedtas strategisk kompetanseplan der IKT-satsingen inngår. I forbindelse med implementeringen av digitale verktøy ble det iverksatt en del tiltak.

- Kartlegging av digital modenhet på skolene gjennom monitorspørsmålene fra udir.no, som er en forlengelse av ståstedsanalysen.
- Egenvurdering av læreres digitale ferdigheter/erfaring
- Hver skole opprettet en endringsgruppe, ledet av rektor, bestående av IKT-veileder og ressurslærere, som har utviklet en handlingsplan.
- Ekstern opplæring – Kreasjon har gjennomført en kursrekke «Pedagogisk bruk av iPad i opplæringen» for IKT-veiledere og ressurslærere. Det har også vært gjennomført kursrekker innen ulike programvare på IPad og PC.
- IKT-veilederne har hatt månedlige møter i regi av avdeling skole, hvor det har blitt gitt faglig påfyll og deling av god praksis i forhold til implementeringsarbeidet og fra klasserommet.
- Kommunale tirsdagsøkter har vært brukt til å gi intern opplæring i pedagogisk bruk av ulik programvare.
- Opprettelse av kommunalt nettverk for ressurslærere på 1.-4.trinn.

Vurdering

Etter seks måneder er det for tidlig å konkludere med bakgrunn i data om implementeringen av digitale verktøy har bidratt til likeverdig opplæring. Målet er å gi et best mulig læringsutbytte for alle elever gjennom økt variasjon i undervisningen, bedre tilpasset opplæring og effektiv, læringsfremmende underveisvurdering

Noen indikatorer på hvilken effekt det har hatt så langt foreligger allerede, lærere med ansvar for spesial undervisning melder tilbake at elever i mindre grad tas ut av klasserommet for undervisning. De digitale verktøy har funksjoner som gjør at lærere kjappere og enklere kan differensiere oppgaver og elevene kan utnytte ulike hjelpeverktøy.

Antall registrerte innlogginger tallene sier selvfølgelig ikke noe om kvaliteten, men er en indikator på bruk og variasjon i undervisningen.

Alle skolene er ikke kommet like langt. Den digitale kompetansen til lærerne er forskjellig, endring tar tid. På teknisk side har noen skoler hatt større utfordringer enn andre knyttet til trådløst nettverk.

Haugesundskolen har gått inn i den digitale skolehverdagen på et tidspunkt hvor utviklingen aldri har gått raskere, det er først og fremst bra, fordi lærere og elever får tilgang til bedre og mer stabil programvare. Det medfører behov for å holde seg oppdatert, både gjennom egen innsats, interne og eksterne kurs og ikke minst erfaringsdeling.

Rammeverk for lærernes profesjonsfaglige digitale kompetanse blir naturlig å implementere i utviklingsarbeidet videre. Det skal legges til rette for videre kompetanseheving gjennom interne ressurser, på kommunale tirsdagsøkter, lærende nettverk mellom skolene, og det skal utvikles en delingskultur for god praksis. Lederne er viktige i alt endringsarbeid og IKT er et gjennomgående tema på rektor - og ledermøter.

Tiltak 2019

- IKT-veiledere får innføring i PfDK og vi utvikler felles begrep med utgangspunkt i de definisjoner som er brukt der.

- Mål og tiltak i skolenes handlingsplaner knyttes til de syv områdene som utgjør lærerens profesjonsfaglige didaktiske kompetanse. Dette vil forenkle erfaringsdeling og gi skoleledelsen bedre oversikt over kompetansebehov.
- Avdeling skole inviterer skolene til å delta i innovasjonsgruppe for 1.-4. trinn og 5.-10. trinn. Gruppene skal bidra til kompetanseheving innen vurdering for læring med digitale verktøy, skriving i digitale omgivelser og samarbeidslæring.
- En gruppe arbeider med å tilrettelegge for erfaringsdeling av god praksis med særskilt fokus på å utnytte digitale verktøy til inkludering knyttet til spesialundervisning / tilpasset opplæring.
- Skoleledelsen får opplæring i algoritmisk tenkning og hva det betyr.
- Kodekurs for ressurslærere innen koding.
- Innføring av Udirs læringsstøttende prøver i digitale ferdigheter på 8.trinn

Vurdering

Utviklingsarbeidet i Haugesundskolen er forankret i strategiplanen. I strategiplanperioden har det vært en balanse mellom å ta i bruk felles strategier og gi hver skole mulighet til å velge sine utviklingsområder.

Strategiplanen sammen med gode felles rutiner og et godt vurderingssystem legger grunnlaget for kvalitet og utvikling. Skolene bruker kartleggingsverktøyet Engage (Vokal) og kvalitetsverktøyet Insight (Puls). I Insight er det utarbeidet kvalitetskjennetegn som er en hjelp for skolene i en kontinuerlig vurdering av læringsarbeidet. Dette er et system som gir skolene mulighet for å omsette resultater av målinger og vurderinger til reell forbedret praksis. I dette arbeidet er det avgjørende at skoleeier fortsatt er tett på med støtte og oppfølging. Det er utarbeidet et kvalitetsårshjul for å følge opp skolene gjennom året.

Systematikken i skolenes utviklingsarbeid er bedret i løpet av strategiplanperioden.

Kommunen og skolene har etablert arenaer for erfaringsdeling og har gode prosesser med refleksjon. Tiltak knyttet til utviklingsområdet blir utarbeidet, gjennomført og evaluert. Observasjon av hverandre, utprøving av undervisningsopplegg med erfaringsdeling og nettverk mellom skolene har mobilisert kompetansen personalet besitter.

Tiltak 2019

Rullering av strategiplanen – utarbeidelse av ny plan i prosess med elever, foreldre, lærere og skoleledelse og organisasjonene

- Gjennomføre tiltakene beskrevet i kvalitetsårshjulet
- Fokus på overordnet del –verdier og prinsipper for opplæringen og fagfornyelsen i ledermøter og gjennom desentralisert ordning
- Igangsette ulike tiltak for realfagssatsing som en del av strategiplanen
- Følge opp vedtak fra Stortinget om fokus på økt fysisk aktivitet

Alle med

Hellbilles synger i sangen «Søvnløs»:

Kom nå te meg for eg vil deg vel
Eg elska deg med kropp og sjel
Og det dei har tatt frå deg vil eg gjerne gje deg att
Eg kan sjå att du har hatt nok ei søvnlaus natt

På Skåredalen skole «*elsker vi elevene våre med kropp og sjel*». Vårt grunnsyn er at våre elever skal føle tilhørighet. Elevene skal oppleve å bli inkludert i et lærende felleskap med jevnaldrende og trygge voksne. De skal oppleve læring og mestring sammen. De skal bli møtt av et personale som legger til rette for at de skal nå sine mål. Foresatte skal være stolte og trygge når de sender sine barn på skolen vår, vi skal være et team. Dette er ord, tanker og visjoner vi skal strekke oss etter.
Alle Med-prosjektet begynte høsten 2015. Da tok vi sammen med Hauge og Austrheim turen til Stavanger for å besøke Vaulen skole. Vaulen hadde begynt å tenke nytt om spesialundervisning ved å la elevene med vedtak etter §5-1 få sin opplæring i klasserommet. Det var et brudd med tidligere praksis, hvor disse elevene gjerne ble tatt ut og fikk opplæring på et grupperom. I starten jobbet vi tett sammen med Hauge og Austrheim, spesielt med å forankre ideene og tankegodset. Deretter begynte jobben på vår egen skole. Det viste seg raskt at vi måtte se på vår egen undervisningspraksis. Vi drøftet hvordan vi kunne få til et bedre samarbeid mellom kontaktlærer/faglærer og styrkingslærer. Skal elever med rett på spesialundervisning få opplæring i klasserommet, så må lærere samarbeide. Hvordan kan man ha mer varierte undervisningsformer, og bli enda bedre på tilpasset undervisning? I forlengelsen av dette måtte vi begynne å studere læreplanen nøye. Var vår vurderingspraksis for snever? Hvordan skulle vi måle kompetansen til elevene våre? Er det godt nok å måle kompetanse gjennom skriftlige prøver, og samsvarer det med hvilke verb som var brukt i kompetansemålene? Hvilket elev syn har vi? «*Elsker vi alle elevene våre*», selv de som utfordrer oss? Er det ok å si «svake elever»? Kan upresist språk begrense våre tanker om våre elever?
Sentralt i prosjektet Alle Med, er samarbeidet med PPT. Vi har hatt et utmerket samarbeid med vår saksbehandler fra PPT. Vi deler samme tankegods, og samarbeidet har et felles mål. Vi har også vært heldige å ha PPT mye til stede på vår skole. Tanken har vært at det er bedre å gi råd på skolen til våre lærere, enn å skrive disse på et papir. Våre lærere setter stor pris på denne løsningen, og opplever PPT som en verdifull og nyttig samarbeidspartner. PPT er ikke bare et kontor for oss, det er et menneske som er tett på våre utfordringer.
Vi er ikke i mål med Alle Med. Vi har redusert antall elever som trenger spesialundervisning, men de samme elevene trenger tilpasset undervisning. Fremover kreves det fortsatt knallhard jobbing med klasse- og læringsledelse, god vurderingspraksis, læreplanforståelse og aldri la begrensende tanker om elever slå rot i oss.

6.1.9 Miljø holdninger

Miljø er en av tre sentrale verdier i verdigrunnlaget for Haugesundskolen i Strategiplanen 2014 – 2018. Verdien miljø omfatter blant annet miljøbevissthet, forvaltning av ressurser og å være fremtidsrettet og nyskapende.
I læreplanen er det flere kompetansemål som har miljø som tema. De ulike klassetrinnene er innom temaet i flere fag og på alle trinn. Skolene arbeider på ulike måter. Flere skoler har tatt skolens uteområde aktivt i bruk. Blant annet med faste dager hvor undervisningen gjennomføres ute, egen parsell i kolonihagen og aktiv bruk av byheiene. Noen barneskoler deltar på Beintøft, mens andre barneskoler de siste årene har deltatt på Skoletråkken. Beintøft er i regi av Miljøagentene, mens Skoletråkken er et samarbeid mellom Haugesund kommune og Sykkelbyen Haugesund/Karmøy. Gjennom at skolene har økt fokus på at flere elever skal gå og sykle til skolen, setter skolene fokus på blant annet hensynet til miljøet og folkehelseperspektivet.

Tiltak 2019

- Ta med miljøperspektivet inn i arbeidet med realfagsstrategien
- Ta med miljøperspektivet inn i arbeidet med ny strategiplan 2019 - 2023
- Få flere elever til å gå eller sykle til skolen

6.3 Barnehage

6.3.1 Kompetanse og kvalitet i barnehagen.
Uavhengig av eierforhold og barnehageprofil er regjeringen klar på at alle barnehagene må videreutvikle barnehagens innhold. Arbeidet med kompetanseheving i barnehagene handler om å gi mulighet for faglig utvikling både individuelt og gjennom fellesskap. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon. En god pedagogisk praksis som er i tråd med samfunnsmandatet har styrere og pedagogiske ledere i barnehagen som tar ansvar for å lede og utvikle barnehagen med faglig, pedagogisk og didaktisk skjønn i samarbeid med kolleger. Dette krever en faglig oppdatert barnehageledelse som stiller krav til samarbeid og en målrettet kompetanseutvikling i barnehagesektoren. Barnehageeieren har det overordnede ansvaret for at barnehagen drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk.

Tiltak 2018

- Kartlegging av Haugesundsbarnehagenes behov for kompetanse
    - Initiere regional kompetanseordning for barnehagen i Nord Rogaland (NordR)
- Implementering av Rammeplan for barnehager
    - Gjennomføring av kompetansetiltak i ledernettverk om små barn i barnehage og trygghetssirkelen
    - Utarbeide plan for forebygging av mobbeatferd og krenkelser i barnehagene og gjennomføre kompetanseheving i tråd med denne
    - Bruke verktøyet Insight
- Opprettholde og videreutvikle bedre tverrfaglig samarbeid og tidlig innsats (BTI), - Sonemøter og erfaringsdeling i nettverk for å styrke kvalitetsutvikling og kapasitetsbygging på ledernivå i barnehagene, og for å fremme barnehagebasert kompetanseutvikling
- Revidere Strategi- og temaplan for Haugesundsbarnehagene
- Samarbeide med AOF for å legge til rette for rekruttering til fagarbeiderutdanningen

- Gjennomføre veiledning av nyutdannede barnehagelærere
- Flere styrere i kommunale og private barnehager deltar i studier om barnehage ledelse
- Flere assistenter/fagarbeidere følger arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning

Vurdering av tiltak i 2018

Haugesund kommune gjennomførte høsten 2018 en forenklet kartlegging av kompetansebehov i barnehagene ved bruk av deler av UDIR sin ståstedsanalyse tilpasset den nasjonale kompetansestrategien sine satsingsområder i samarbeid med barnehageregionen NordR. Hensikten var at barnehagene skulle finne frem til egne mål og tiltak som skal prioriteres i det pedagogiske arbeidet. Noen av prioriteringene barnehagene tilbakemeldte viser at de har behov for kompetanse på planlegging, pedagogisk analyse og vurdering av pedagogisk arbeid som bidrag til at rammeplanens intensjoner etterleves i praksis. Videre for å involvere hele personalgruppen i refleksjon rundt det pedagogiske arbeidet, -barnehagebasert kompetanseutvikling.

I arbeidet med kompetanseutvikling er det etter hvert en forventning om at UH-sektoren skal bidra til at barnehagene utvikler sin praksis basert på forskningsbasert kunnskap, -Regional kompetanseordning (ReKomp). Målet med ordningen er blant annet å utjevne kvalitetsforskjeller og sørge for et likeverdig barnehagetilbud for alle barn i barnehagen, på tvers av barnehager, innad i kommunen og på tvers av kommuner. Videre at alle barnehager skal utvikle og heve sin pedagogiske praksis (Kunnskapsdepartementet, 2017b, s. 7).

Kommunen har utarbeidet plan for overgang hjem-barnehage og tilbudt kompetanseheving om de yngste barna i tråd med denne. Folkehelse anbefalinger og siste års forskningsresultater blant annet om små barns stress er en del av bakgrunnen for valgte satsinger på kompetanseheving for personal hvor målet er å styrke relasjonsarbeidet i barnehagene særlig i overgang hjem-barnehage.

Tiltaket med Sonemøter har hatt positiv effekt hvor både Pedagogisk støtteenhet for barnehage og PPT får flere henvendelse om bistand i kompetanseutvikling på systemnivå heller en individ. Kommunen tilfører ressurser og kompetanseheving til alle barnehagene gjennom ulike tiltak og intervensjoner. Dette gjøres i tett samarbeid med Pedagogisk Psykologisk tjeneste (PPT) og Helsestasjon for barn. Endringer i barnehageloven fremhever at PPT skal bistå barnehagen i arbeidet med kompetanse- og organisasjonsutvikling i barnehagene. Målet med dette er at arbeidet skal bidra til helhet og sammenheng i det spesialpedagogiske arbeidet og styrke PP-tjenestens forebyggende funksjon og arbeid med tidlig innsats i barnehagen.

I tillegg til månedlig deltakelse i Sonemøter deltar de fleste barnehagene i ulike kommunale, interkommunale og sentrale satsinger med lokal tilpassing.

Utviklingsarbeidet i Haugesunds barnehagene er forankret i Strategisk kompetanse- plan 2015-2020 og sentrale føringer. I strategiplanperioden har det vært opp til den enkelte barnehage å velge sine utviklingsområder. Kommunen legger til rette for satsinger som BTI og Stafettloggen, Insight, Være Sammen, Verktøykassen og Inkluderende barnehagemiljø gjennom ledelsesnettverk og kurs- og ressursdager.

En revidering av Strategi- og temaplan for barnehagene blir lagt fram i 2019 grunnet endringer i nasjonale føringer om Regional kompetanseordning. Den fylkesvise og den regionale planen vil legge føringer for satsinger og om kommunen vil få midler til kompetanseheving i barnehagene i regionen

og til kommunen. ReKomp legges til grunn for den kommunale Strategi og temaplan for barnehagene. Det er også avgjørende om kommune får ressurser til satsinger de kommende år.

UDIR sin ståsted analyse, brukerundersøkelse og Insight er kvalitetsverktøy hvor pedagogisk kan kvalitet måles. Insight synliggjør kvalitetskjennetegn i tråd med områdene i rammeplanen. Kvalitetskjennetegnene blir indikator for kontinuerlig vurdering og hvor det utarbeides forslag til prosesser for å bedre områder en vurderer et forbedringspotensial. Det er barnehagens miljø og pedagogiske praksis som skal **vurderes**, -den strukturelle og den prosessuelle kvalitet i barnehagen og ikke resultater knyttet til det enkelte barn.
Haugesund kommunen (avdeling barnehage og skole) satser fremdeles på bruk av det web baserte verktøyet Insight for implementering av rammeplanens intensjoner, men grunnet sen oppdatering i verktøyet etter endringene i rammeplanen samt barnehagenes kapasitet har ikke implementering hatt fremgang som ønsket. Det er fortsatt interessant at hver enkelt barnehage gis mulighet til å kvalitetssikre det pedagogiske arbeidet i sin barnehage ved bruk av Insight.

Kommunens revidert veileder for nyutdannede barnehagelærer legger føringer for oppfølging av nye barnehagelærere i barnehagen. Veiledning gjøres i samarbeid med de private barnehagene for å sikre kompetanseheving, og beholde og rekruttere pedagoger til barnehagene.
Haugesundsbarnehagene har i 2018 flere nyutdannede enn tidligere på grunn av lovendringen som trådte i kraft august 2018. Pedagognormen gjør at vi per 2018 har 16 dispensasjoner for pedagogiske ledere for kortere og lengre perioder (inntil ett barnehageår).

Høyskolen på Vestlandet (HVL) tilbyr arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning. For Haugesund gjelder det at flere fagarbeidere og assistenter gjennomfører utdanningen per i dag i private og kommunale barnehager.

Tiltak 2019

- Fortsette med kartlegging av Haugesundsbarnehagenes behov for kompetanse gjennom ReKomp
- Implementere Rammeplanens intensjoner for og sammen med barnehagene
    - Tilrettelegge for kompetansetiltak i ledernettverk om små barn i barnehage og trygghetssirkelen
    - Ved tildeling av ressurser vil virksomheten legge til rette for utdanning i trygghetssirkelen for flere pedagoger i barnehagen, COS
    - Arbeide videre med inkluderende barnehage og forebygging av mobbeatferd og krenkelser i barnehagene
    - Realfagsatsing
    - Bruk av Insight
- Revidere Strategi- og temaplan for Haugesundsbarnehagene
- Oppfordre og veilede Haugesundsbarnehagene til å gjennomføre kartlegginger og brukerundersøkelser
- Samarbeide med AOF for å legge til rette for rekruttering til fagarbeiderutdanningen
- Flere assistenter/fagarbeidere følger arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning

Hemmingstad barnehage «Overgang hjem – barnehage»

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære», Rammeplanen 2017.

Hemmingstad barnehage er en av de første barnehagene som prøvde ut foreldreaktiv tilvenning. Foreldreaktiv tilvenning betyr at foreldrene er sammen med barnet sitt i lek, måltid, stell og hvile i barnehagen over tid under barnets oppstart i barnehagen. Målet er en god og trygg oppstart for både barn og foreldre. Det er foreldrene som kjenner barnet sitt best. De kjenner til alle uttrykkene barnet har, hva de betyr og hva barnet trenger. Målet er at foreldrene gir barnet trygghet når det skal bli kjent i barnehagen, etablere nye relasjoner og leke/utforske og lære. Barn er forskjellige, og hvor lang tid banet trenger på å bli trygg, er blant annet avhengig av dets personlighet, alder og tidligere erfaringer. Det er også av betydning hvordan det ble møtt av de ansatte i barnehagen.
Tiltak: Tett voksenkontakt, og barnet vil få en primærkontakt i barnehagen. Primærkontakten vil ha et spesielt ansvar for barnet og kontakten med foreldrene. De første dagene i barnehagen er det foreldrene som er barnets trygghet. Foreldrene er delaktige i barnehagens aktiviteter. Primærkontakt er tilstede og lærer hvordan foreldrene mater, steller og samspiller med barnet sitt. Primærkontakt overtar gradvis litt mer av ansvaret for barnet etter hvert som dette er naturlig og barnet begynner å bli trygg på henne/han.
Vurdering: Barnehagen har nådd sine mål om en god oppstart for barn i barnehagen og vil fortsatt ha foreldreaktiv tilvenning som satsing i den pedagogiske virksomheten.

FAKTA OM BARNEHAGEN:
Hemmingstad barnehage er en kommunal 3 avdelings barnehage som ligger i søre bydel. Den er en forsterket barnehage med omfattende kompetanse og erfaring med inkludering og tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne og behov for spesialpedagogisk hjelp.

6.3.2 Barnehagens verdigrunnlag om vennskap, fellesskap og mobbeatferd

Inkludering og livsmestring er et av de viktigste satsingsområdet til barnehagen i Haugesund kommune i 2018. Satsingen er en del av implementering av rammeplanens tema om at barnehagen skal være helsefremmende og forebygge og bidra til å utjevne forskjeller. Barnehagen skal også forebygge krenkelser og mobbing. Kvaliteten i barnehagen er avhengig av relasjonene mellom de ansatte, barna og foreldrene og de voksne må inneha kompetanse om å inngå i en trygg tilknytningsrelasjon til barnet.
Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse samt sikre at barn får ta del i og medvirke i et fellesskap, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Arbeidet for å fremme prososiale ferdigheter og stoppe mobbeatferd i barnehagen krever at de voksne er gode rollemodeller med reflekterte tilnærminger og strategier.

Mål

- Alle barn skal ha gode relasjoner med de voksne i barnehagen
- Alle barn skal kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og være i positive samspill med andre barn.

Tiltak og evaluering 2018:

- Det har vært gjennomført de siste veilederkurs for å utdanne ressurspersoner i «Være sammen» i barnehagene
- To barnehager har deltatt i og avsluttet prosjektet «Kompetanse for mangfold»
- Avdeling barnehage har videreført og utviklet den tverrfaglige faggruppen som arbeider med pedagogisk utviklingsarbeid i barnehagene. Blant annet ved hjelp av gruppen er det utarbeidet plan for å sikre en god overgang og tilvenning for små barn til barnehage, og en handlingsplan mot mobbing og andre krenkelser i barnehagen.
- Barnehageområdet har invitert Dosent Pål Roland til å lede arbeidet med implementering og pedagogisk ledelse i 29 av 38 barnehager i kommunen.
- For Haugesund Kommune gjelder at 29 av 36 barnehager gjennomførte brukerundersøkelse i 2018, med en svarprosenten på 64 %. Undersøkelsen viser en skårer på 4.8 av 5 mulige når det gjelder barns trivsel i barnehage.

Tiltak 2019

- Følge plan for implementering av «Handlingsplan mot mobbing og andre krenkelser i barnehagen» i samarbeid med Pål Roland
    - Barnehagene skal jobbe helhetlig og systematisk i overgang hjem-barnehage og mot mobbing.
- Foreldrekurs i Edda kino hvor tema er forebygging av mobbeatferd
- Fortsatt satsing med fokus på gode overganger gjennom plan for overgang hjem – barnehage på ledernettverk og i Bedre Tverrfaglig samarbeid (BTI) og Stafettlogg

6.3.3 Realfagsatsing og barbehagens digitale praksis

«Tett på realfag» er forpliktende for de kommunale barnehagene og skolene, og veiledende for de private barnehagene. Det er 11 barnehager som deltar i satsingen hvorav 6 har privat eier. Det er laget realfagstrategi som gjelder for barnehage og skole i perioden 2018-2019. Med realfag menes matematikk, fysikk, kjemi, biologi, astronomi og geologi og teknologi. I rammeplanen finner vi disse igjen i fagområdene antall/rom/form og natur/miljø/teknologi.

Barnehagen skal ha en undersøkende tilnærming til læring og ta utgangspunkt i det barn vet og ønsker å vite, deres interesser og utforskertrang.
Barn har en naturlig interesse for realfag og evne til å lære det i barnehagealder.

Hovedmålet er å utvikle engasjerte og motiverte barn og unge som gjennom sin realfaglige læring settes i stand til å forstå og tolke verden rundt seg.

- Barna er aktive deltakere i sin læringsprosess
- Barna er motiverte, nysgjerrige og undrende i forhold til problemløsning
- Realfag er flettet inn i lek, hverdags- og tilrettelagte aktiviteter
- Barna bruker realfaglige begreper som de også bruker i skolen.

Tiltak 2019

- Oppstart mars 2019 med dagskurs for alle barnehager
- Lærende nettverk mellom barnehagene og mellom barnehage og skole
- Modellering ute i barnehagene
- Foreldre inviteres til kurs i realfag

6.3.4 Lek

Barndommens egenverdi, lek og omsorg har stor betydning for barns læring. Barn får grunnleggende kunnskap og innsikt gjennom lek og samvær med andre barn i fellesskapet i barnehagen.

Leken er viktig fordi:

- *Leken er avgjørende for livslyst – om livet er lett, eller vanskelig (Øksnes, Sutton Smith)*
- *Leken gir livet mening for barna – leken er meningen med livet for barn (Peter Gray)*
- *Lek er frihet, uttrykk og medvirkning (jfr FNs menneskerettigheter og rammeplanen)*
- *Barna gjør erfaringer, får opplevelser og oppdagelser de lærer av*
- *Lek medfører en aktiv livsholdning og gir livsmot (Sutton Smith)*
- *I lek kan barn forfølge sine egne ideer, sette sammen kunnskap på nye måter og komme til konklusjoner for egen maskin*

Espira Skåredalen barnehage «Kompetanse for mangfold»

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger. Barnehagen skal synliggjøre variasjoner i verdier, religion og livssyn», Rammeplanen 2017, s. 9.

Espira Skåredalen barnehage er en av 2 barnehager som deltok prosjektet «kompetanse for mangfold» gjennom UDIR. Målet var kompetanseløft innen kulturelt mangfold og med fokus på fellesskapet i barnehagen.

Tiltak: Barna fikk presentere noe av det barnet identifiserte seg med fra sitt land. De laget «barnas reisekoffert» hvor barnet la konkreter/ting oppi en koffert som de hadde lyst til å dele i samling med de andre barna.

Det ble laget utstilling. Barnehagen hadde tema om ulike land hvor de så bilder fra landet, hørt musikk, språket, barnebøker, penger, mat, flagg, tall og bokstaver på blant annet arabisk,

Vurdering: Personalet er blitt bevisst på hvordan de møter barn og foreldre, og viser interesse for deres bakgrunn. På den måten opplevde barn og foreldre å bli sett og hørt, som danner grunnlaget for et godt samarbeid. De opplever at personal, barn og foreldre viser stolthet over sin bakgrunn, og glede over å få vise mer av hvem de er og hvilken bakgrunn de har. De hører mer bruk av personal, barn og foreldre sine morsmål i det daglige.

FAKTA OM BARNEHAGEN:

Espira Skåredalen er en privat barnehage som ligger i Tømmerdalen i Haugesund kommune og har 6 aldersinndelte avdelinger. Dei har åpen barnehage to formiddager i uken.

KVALITETSMELDING FOR BARNEHAGE OG SKOLE

Haugesund kommune 2018

Avdeling barnehage og skole
Telefon: 52 74 30 00
www.haugesund.kommune.no